

A csalás, megtévesztés, visszaélések és szabálytalanságok – avagy elég éberek vagyunk?

Biró Ferenc

Partner, Fraud Investigation & Dispute Services

Building a better
working world

Agenda

- ▶ Rövid emlékeztető
- ▶ ISA 240
- ▶ Nemzetközi kitekintés
- ▶ Gazdasági Szankciók update
- ▶ Mi sülnhet el balul? Mire érdemes figyelni?
- ▶ Szankció compliance, mint funkció

Rövid emlékeztető

Definíció

A vállalati visszaélés olyan

szándékos cselekedet,

amelyet egy vagy több, a szervezet vezetői, munkavállalói vagy a szervezettel kapcsolatban álló harmadik felek közül kikerülő személy követ el,

a félrevezetés eszközeit alkalmazva,

nem jogos vagy törvénytelen előny (anyagi, információ) megszerzése érdekében.

A visszaélés az elkövetésre **alkalomként** felfogott **motiváló** tényező, illetve **nyomás** és a cselekedet **önigazolásának** egysége.

A csalás jellemzői

(240 témaszámú nemzetközi könyvvizsgálati standard)

A nemzetközi könyvvizsgálati standardokkal összhangban lévő könyvvizsgálatot végző könyvvizsgáló felelős azért, hogy kellő bizonyosságot szerezzen arra vonatkozóan, hogy egészében véve a pénzügyi kimutatások nem tartalmaznak akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást.

A nemzetközi könyvvizsgálati standardok szempontjából a könyvvizsgáló azokkal a csalásokkal foglalkozik, amelyek lényeges hibás állításhoz vezetnek a pénzügyi kimutatásokban.

A szándékos hibás állítások két típusa releváns a könyvvizsgáló szempontjából: a beszámoló-készítés során elkövetett csalásból eredő hibás állítások és az eszközök elsikkasztásából származó hibás állítások.

Néhány adat

A visszaélésért magas árat kell fizetni

Árbevétel 7%-a*

A veszteségek több, mint 50 %-át * sosem sikerül visszaszerezni

A megelőzés jobb, mint az utólagos helyreállítás

Azon vállalatok, amelyek a már bekövetkezett visszaélések által érintett belső kontrollokat nem fejlesztik, valószínűleg hasonló visszaélés áldozatai lesznek

Figyeljünk a belső emberekre

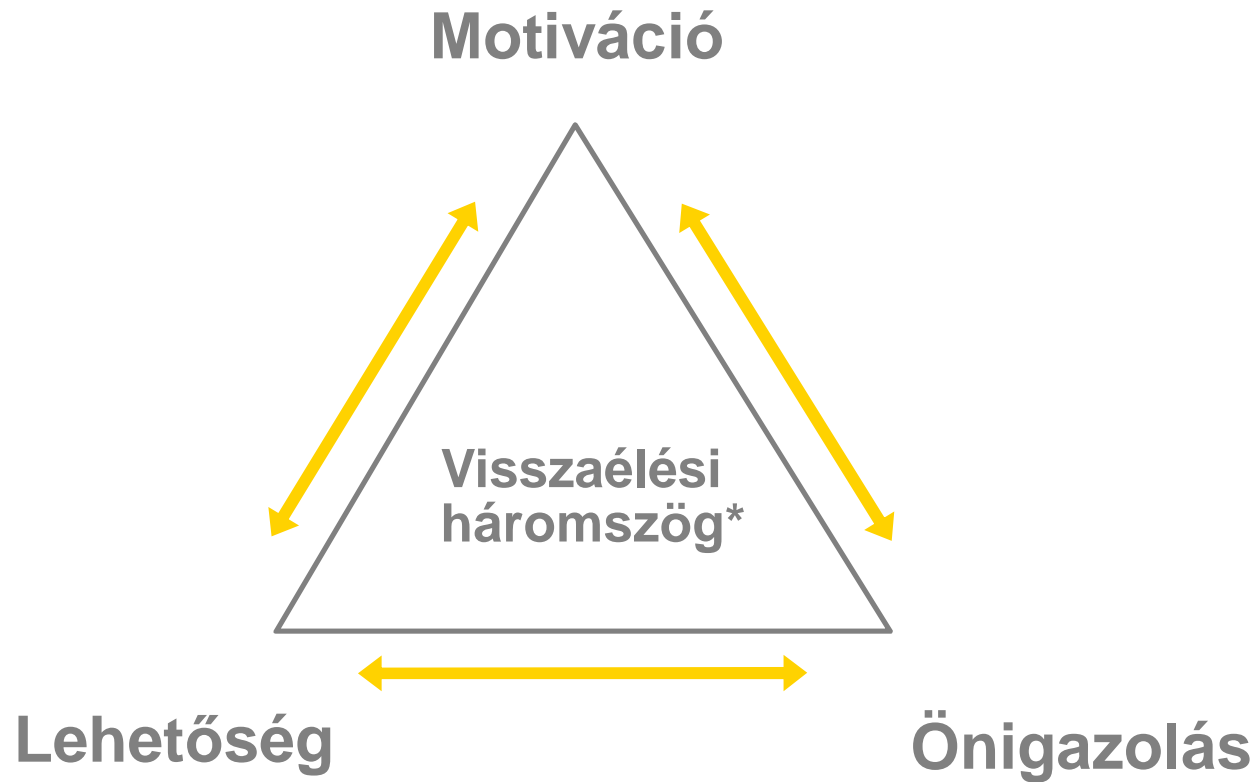
A vállalati visszaélések nagy részét munkavállaló követi el

Forrás: *Association of Certified Fraud Examiners, Report to the Nations 2014

Visszaélési háromszög

---

*Forrás: *Occupational Fraud and Abuse*, Joseph T. Wells, Obsidian Publishing Company, 1997

Motiváció / Nyomás

- ▶ Egyéni motivációra, az egyénre nehezedő nyomásra tipikus példák:
  - ▶ Pénzügyi nehézségek
  - ▶ Az egyén a lehetőségeit meghaladó életvitelt folytat
  - ▶ Magánéleti problémák
  - ▶ Szenvedélybetegségek
  - ▶ Munkahelyi kultúra
  - ▶ Munkahelyi nyomás (akár munkatársaktól, akár vezetőktől)
  - ▶ Unalom

Lehetőség

- ▶ Az egyén bizalmi pozíciót tölt be és a kontroll-szervezet adott hiányosságával tisztában van (**információ**), és
- ▶ A visszaélés elkövetésével kapcsolatos tudás birtokában van (**képesség**)
- ▶ Példák
  - ▶ A visszaélés kiszűrését szolgáló ellenőrzés hiánya, illetve lehetőség annak megkerülésére
  - ▶ A teljesítmény színvonalát nem lehet megítélni (szabvány hiánya)
  - ▶ Ellenőrzési útvonal hiánya
  - ▶ Informatikai rendszerek kijátszása, illetve kijátszhatósága
  - ▶ Felelőségek szétválasztásának hiánya

Önigazolás

- ▶ A hozzáállás, a jellem, illetve adott etikai értékek megengedik, hogy az egyén tudatosan és szándékosan tisztességtelen cselekedetet hajtson végre
- ▶ Tipikus példák
  - ▶ A szervezet tartozik nekem
  - ▶ Csak kölcsönveszek
  - ▶ Senkinek nem fáj
  - ▶ Többet érdelek
  - ▶ Jó célt szolgál
  - ▶ Valamit fel kell áldozni
  - ▶ Mindenki ezt csinálja

ISA 240 – A könyvvizsgáló felelőssége

A könyvvizsgáló felelőssége – ISA 240

„A nemzetközi könyvvizsgálati standardokkal összhangban lévő könyvvizsgálatot végző könyvvizsgáló felelős azért, hogy kellő bizonyosságot szerezzen arra vonatkozóan, hogy egészében véve a pénzügyi kimutatások nem tartalmaznak akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást.”

Forrás: www.mkvk.hu (letoltheto anyagok/standardok)

A könyvvizsgáló célja

---

hogy:

- (a) azonosítsa és felmérje a pénzügyi kimutatások csalásból eredő lényeges hibás állításainak kockázatait
- (b) elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerezzen a csalásból eredő lényeges hibás állítás becsült kockázatairól a megfelelő válaszok megtervezésén és megvalósításán keresztül, továbbá
- (c) megfelelően válaszoljon a könyvvizsgálat során azonosított csalásra vagy gyanított csalásra.

Követelmények

---

1. Szakmai szkepticizmus
2. A megbízásért felelős munkacsoport megbeszélése
3. Kockázatbecslési eljárások
4. Csalásból eredő lényeges hibás állítások kockázatainak azonosítása és becslése
5. Válaszok a csalásból eredő lényeges hibás állítás becsült kockázataira
6. A könyvvizsgálati bizonyíték értékelése
7. Ha a könyvvizsgáló nem tudja folytatni a megbízást
8. Írásbeli nyilatkozatok
9. Kommunikáció a vezetés felé és az irányítással megbízott személyekkel
10. Kommunikáció a szabályozó és a végrehajtó hatóságok felé
11. Dokumentálás

Követelmény – I.

Szakmai szkepticizmus (220 számú standard)

---

1. Szakmai szkepticizmus (220 számú standard)

- könyvvizsgálónak fenn kell tartania a szakmai szkepticizmust az egész könyvvizsgálat során, felismerve annak lehetőségét, hogy csalásból eredő lényeges hibás állítás állhat fenn a könyvvizsgálónak a gazdálkodó egység vezetése és az irányítással megbízott személyek őszinteségével és tisztességével kapcsolatos múltbeli tapasztalatai ellenére
- Ha a könyvvizsgálat során azonosított feltételek miatt a könyvvizsgáló úgy véli, hogy lehet, hogy egy dokumentum nem hiteles, vagy hogy egy dokumentumban levő feltételeket módosították, de ezt a könyvvizsgálóval nem ismertették, akkor a könyvvizsgálónak tovább kell ezt vizsgálnia
- Ha a vezetéssel vagy az irányítással megbízott személyekkel készített interjúk során kapott válaszok nincsenek összhangban, akkor a könyvvizsgálónak ki kell vizsgálnia a következetlenségeket.

Követelmény – II.

A megbízásért felelős munkacsoport megbeszélése (315 számú standard)

- A megbízásért felelős munkacsoport tartson megbeszélést
- a megbízásért felelős partner határozza meg, hogy mely tényezőket kell ismertetni a munkacsoportnak a megbeszélésen részt nem vevő tagjaival
- megbeszélésen különös hangsúlyt kell helyezni arra, hogy hogyan és hol lehetnek kitéve a gazdálkodó egység pénzügyi kimutatásai a csalásból eredő lényeges hibás állításnak, beleértve azt is, hogy hogyan merülhet fel csalás

Követelmény – III.

A Kockázatbecslési eljárások (315 számú standard)

- Interjúkészítés a cégvezetéssel, a belső ellenőrzéssel és egyéb munkavállalókkal annak megállapítása céljából, hogy van-e tudomásuk a céget érintő bármilyen tényleges vagy állítólagos csalásról és megismerje a csalás kockázatával kapcsolatos nézeteiket.
- a könyvvizsgálónak meg kell ismernie, hogy az irányítással megbízott személyek hogyan felügyelik a vezetésnek a gazdálkodó egységen belüli csalás kockázatainak azonosítására és kezelésére vonatkozó folyamatait, valamint a belső kontrollt, amelyet a vezetés az ilyen kockázatok csökkentésére alakított ki
- A könyvvizsgálónak értékelnie kell, hogy az egyéb kockázatbecslési eljárások végrehajtása során szerzett információk azt jelzik-e, hogy jelen van egy vagy több csalási kockázati tényező. Míg a csalási kockázati tényezők lehet, hogy nem szükségszerűen jelzik csalás létezését, gyakran jelen voltak olyan körülmények között, ahol csalás történt, és ezért csalásból eredő lényeges hibás állítás kockázatait jelezhetik.

Követelmény – IV.

Csalásból eredő lényeges hibás állítások kockázatainak azonosítása és becslése (315 számú standard)

- a könyvvizsgálónak azonosítania kell és fel kell mérnie a lényeges hibás állítás csalásból eredő kockázatait a pénzügyi kimutatások szintjén
- A csalásból eredő lényeges hibás állítás kockázatainak azonosítása és felmérése során a könyvvizsgálónak - azon feltételezés alapján, hogy csalási kockázatok állnak fenn a bevételek megjelenítésében - értékelnie kell, hogy milyen típusú bevételekből, bevételi ügyletekből vagy állításokból származnak ilyen kockázatok
- A könyvvizsgálónak a csalásból eredő lényeges hibás állítás becsült kockázatait jelentős kockázatként kell kezelnie, és ennek megfelelően, ha ezt még nem tette meg, meg kell ismernie a gazdálkodó egységnek az ilyen kockázatok kapcsolódó kontrolljait, beleértve a kontrolltevékenységeket is

Követelmény – V.

Válaszok a csalásból eredő lényeges hibás állítás becsült kockázataira (330 számú standard)

- A kontrollok vezetés általi felülírásának kockázatára reagáló eljárások

- A vezetés különleges helyzetben van ahhoz, hogy csalást kövessen el, mert manipulálni tudja a számviteli nyilvántartásokat és csalási szándékú pénzügyi kimutatásokat tud készíteni olyan kontrollok felülírásával, amelyek egyébként hatékonyan működőknek tűnnek.
  - Tesztelése a főkönyvben rögzített tételek és a pénzügyi kimutatások elkészítése során tett egyé helyesbítések megfelelőségének
  - Áttekintse a számviteli becslések áttekintése az elfogultság szempontjából és értékelje, hogy az elfogultságot eredményező körülmények, ha vannak ilyenek, csalásból eredő hibás állítás kockázatát testesítik-e meg.
  - Olyan jelentős ügyletek esetén, amelyek kívül esnek a gazdálkodó egység szokásos üzletmenetén, vagy amelyek egyébként szokatlannak tűnnek, a könyvvizsgálónak értékelnie kell, hogy az ügyletek üzleti szempontból vett értelme (vagy annak hiánya) arra utal-e, hogy lehet, hogy ezeket a beszámoló-készítés során elkövetett csalás céljából, vagy az eszközök elsikkasztásának leplezése céljából kötötték meg.

Követelmény – VI.

A könyvvizsgálati bizonyíték értékelése (315 számú standard)

- A könyvvizsgálónak értékelnie kell, hogy a könyvvizsgálat végéhez közeli időpontban végrehajtott elemző eljárások jelzik-e csalásból eredő lényeges hibás állítás korábban fel nem ismert kockázatát
- Ha a könyvvizsgáló hibás állítást azonosít, függetlenül attól, hogy az lényeges vagy sem, és a könyvvizsgálónak oka van úgy vélni, hogy ez csalás eredménye vagy csalás eredménye lehet, valamint hogy a vezetés (különösen a felső vezetés) érintett, a könyvvizsgálónak újra kell értékelnie a csalásból eredő lényeges hibás állítás kockázatainak a becslését és ennek hatását a becsült kockázatokra válaszul adott könyvvizsgálati eljárások jellegére, ütemezésére és terjedelmére vonatkozóan.
- A könyvvizsgálónak a korábban beszerzett bizonyíték megbízhatóságának újramérlegelésekor mérlegelnie kell azt is, hogy a körülmények vagy feltételek jeleznek-e a munkavállalókat, a vezetést vagy harmadik feleket is magában foglaló esetleges összejátszást.
- Ha a könyvvizsgáló megerősíti azt, hogy a pénzügyi kimutatások csalásból eredő lényeges hibás állításokat tartalmaznak, vagy amikor nem képes következtetést levonni arról, hogy a pénzügyi kimutatások csalásból eredő lényeges hibás állításokat tartalmaznak-e, a könyvvizsgálónak értékelnie kell a könyvvizsgálatra gyakorolt hatásokat.

Követelmény – VII.

Ha a könyvvizsgáló nem tudja folytatni a megbízást

- Ha csalásból vagy gyanított csalásból eredő hibás állítás miatt a könyvvizsgáló olyan különleges körülményeket észlel, amelyek kérdéseessé teszik, hogy a könyvvizsgáló képes-e a könyvvizsgálat végrehajtását folytatni, a könyvvizsgálónak:
  - meg kell állapítania az adott körülmények között vonatkozó szakmai és jogi felelősségeit, beleértve azt is, követelmény-e, hogy jelentést tegyen a könyvvizsgálati kinevezést adó személynek vagy személyeknek, vagy bizonyos esetekben a felügyeleti hatóságoknak
  - mérlegelnie kell, helyénvaló-e visszalépnie a megbízástól, ha vonatkozó jogszabály vagy szabályozás értelmében lehetséges a visszalépés, és
  - ha a könyvvizsgáló visszalép:
    - meg kell vitatnia a vezetés megfelelő szintjével és az irányítással megbízott személyekkel a könyvvizsgálónak a megbízástól való visszalépését, valamint a visszalépés okait, valamint
    - meg kell állapítania, hogy van-e szakmai vagy jogi követelmény arra, hogy jelentést tegyen a könyvvizsgálati kinevezést adó személynek vagy személyeknek, vagy bizonyos esetekben a felügyeleti hatóságoknak a könyvvizsgálónak a megbízástól való visszalépéséről, valamint a visszalépés okairól

Követelmény – VIII.

Írásbeli nyilatkozatok

A könyvvizsgálónak írásbeli nyilatkozatokat kell beszereznie a vezetéstől és adott esetben az irányítással megbízott személyektől arra vonatkozóan, hogy:

- elismerik a csalások megelőzésére és feltárására létrehozott belső kontroll kialakításával, bevezetésével és fenntartásával kapcsolatos felelősségüket
  - ismertették a könyvvizsgálóval a vezetés azon kockázat felmérésével kapcsolatos eredményeit, hogy a pénzügyi kimutatások csalás miatt lényeges hibás állításokat tartalmazhatnak
  - ismertették a könyvvizsgálóval a gazdálkodó egységet érintő, az alábbiakban felsoroltak részvételével elkövetett csalással vagy vélt csalással kapcsolatos ismereteiket:
    - a vezetés
    - a belső kontrollban fontos szerepet játszó munkavállalók, vagy
    - mások, ahol a csalás lényeges hatással lehetett a pénzügyi kimutatásokra, továbbá
  - ismertették a könyvvizsgálóval a munkavállalók, korábbi munkavállalók, elemzők, szabályozók vagy mások által tett, a gazdálkodó egység pénzügyi kimutatásait érintő csalásra vagy vélt csalásra vonatkozó bármely kijelentéssel kapcsolatos ismereteiket.
-

Követelmény – IX.

Kommunikáció a vezetés felé és az irányítással megbízott személyekkel

---

- Ha a könyvvizsgáló csalást azonosított vagy olyan információt szerzett be, amely azt jelzi, hogy csalás esete állhat fenn, a könyvvizsgálónak ezeket az ügyeket kellő időben kommunikálnia kell a vezetés megfelelő szintje felé annak érdekében, hogy tájékoztassa a felelősségeik szempontjából releváns ügyekről azokat, akik elsődlegesen felelősek a csalás megelőzéséért és feltárásáért.

Követelmény – X.

Kommunikáció a szabályozó és végrehajtó hatóságok felé

- Ha a könyvvizsgáló csalást azonosított vagy gyanít, meg kell állapítania, hogy van-e arra vonatkozó felelőssége, hogy az előfordulást vagy a gyanút a gazdálkodó egységen kívüli fél felé jelentse.
- Bár a könyvvizsgáló ügyfél-információk bizalmas kezelésére vonatkozó szakmai kötelessége kizárhatja az ilyen jelentést, a könyvvizsgáló jogi felelőssége bizonyos körülmények között felülírhatja a titoktartás kötelezettségét.

Követelmény – XI.

Dokumentálás (330 számú standard)

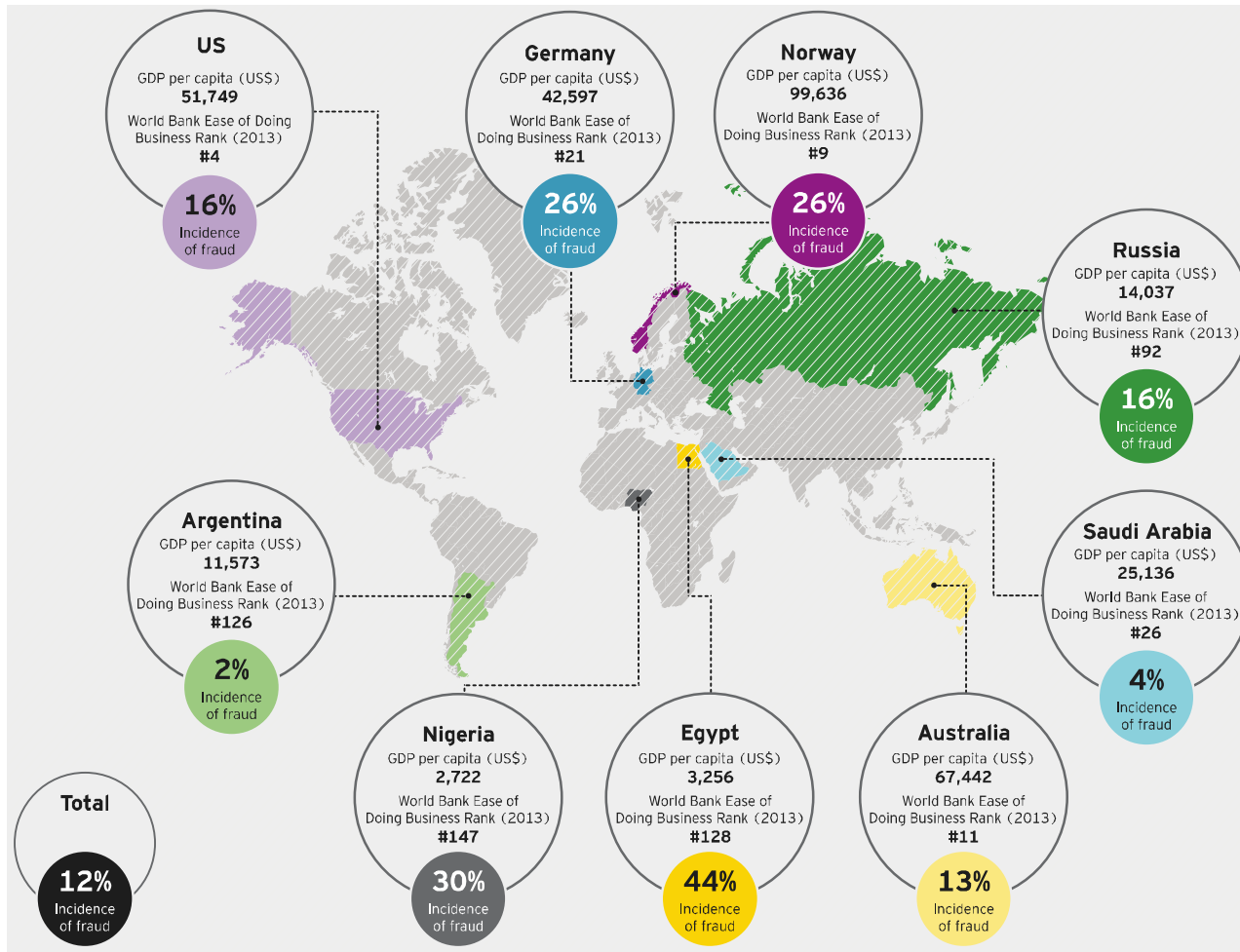

- A könyvvizsgálónak a következőket kell belefoglalnia a könyvvizsgálónak a lényeges hibás állítások becsült kockázataira adott válaszaival kapcsolatos könyvvizsgálati dokumentációba:
  - a pénzügyi kimutatások szintjén fennálló, csalásból eredő lényeges hibás állítás becsült kockázataira adott átfogó válaszokat, valamint a könyvvizsgálati eljárások jellegét, ütemezését és terjedelmét, továbbá az ezen eljárások és az állítás szintjén fennálló, csalásból eredő lényeges hibás állítás becsült kockázatai közötti kapcsolatot, és
  - a könyvvizsgálati eljárások eredményeit, beleértve azokat az eljárásokat, amelyeket a kontrollok vezetés általi felülírásának kockázata kezelése céljából alakítottak ki

Nemzetközi kitekintés

Visszaélés – kihívás minden gazdaság számára

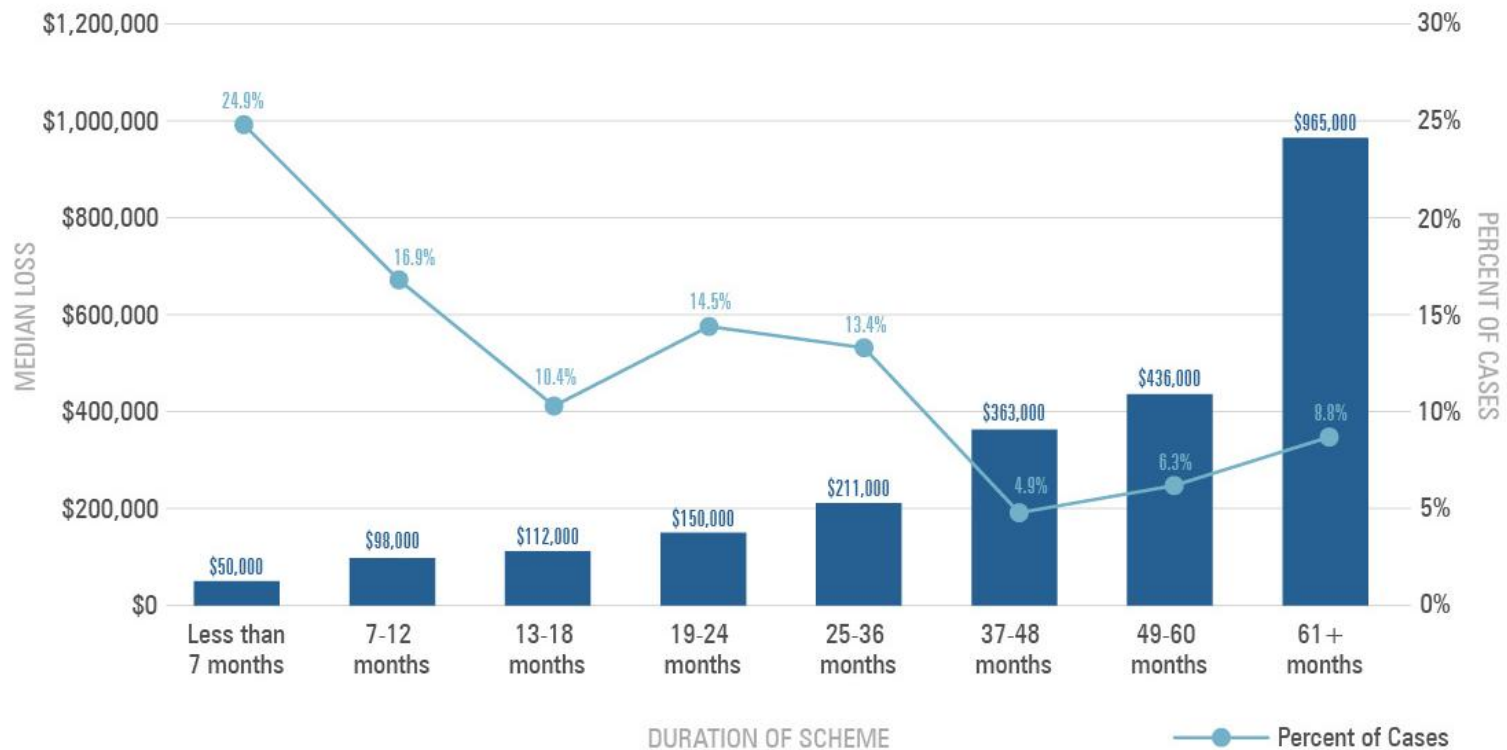
Q: Has your organization experienced a significant fraud in the last two years?

Base: All respondents (2,719)

GDP per capita figures are 2012 GDP per capita (current US\$) from World Bank World Development Indicators, as updated on May 6, 2014

Elkövetés hossza észlelés előtt

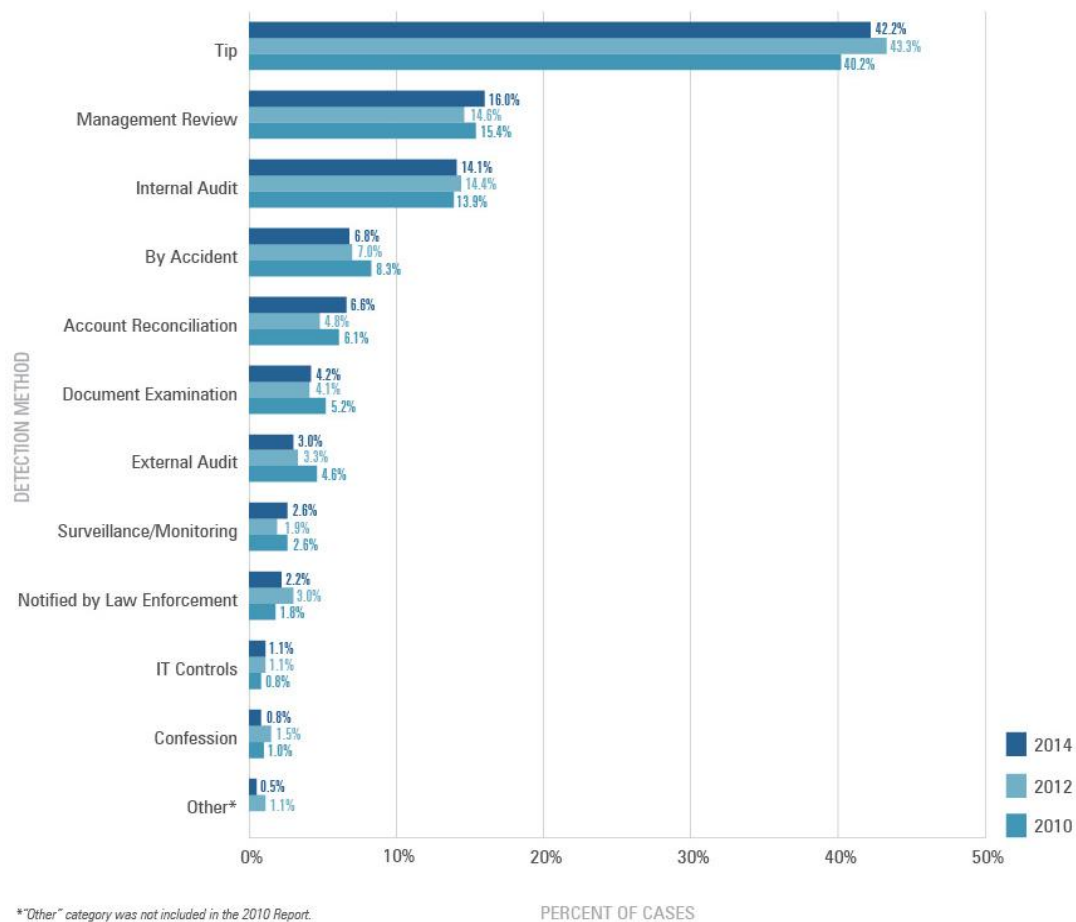
Figure 9: Frequency and Median Loss Based on Duration of Fraud

© 2014 Association of Certified Fraud Examiners, Inc. All rights reserved.

Észlelés módja

Figure 11: Initial Detection of Occupational Frauds

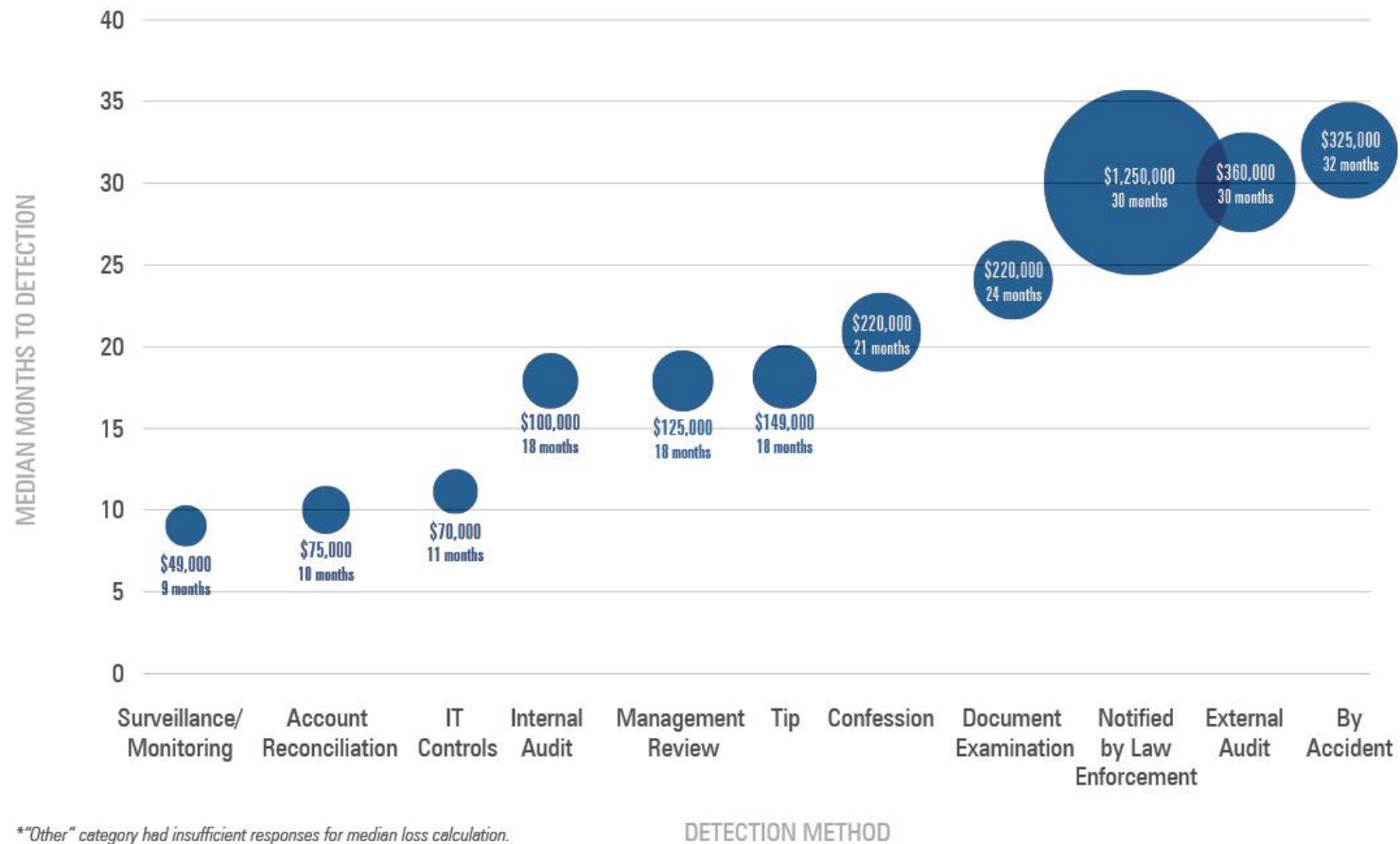

*"Other" category was not included in the 2010 Report.

© 2014 Association of Certified Fraud Examiners, Inc. All rights reserved.

Elkövetési idő hossza és a kár középértéke

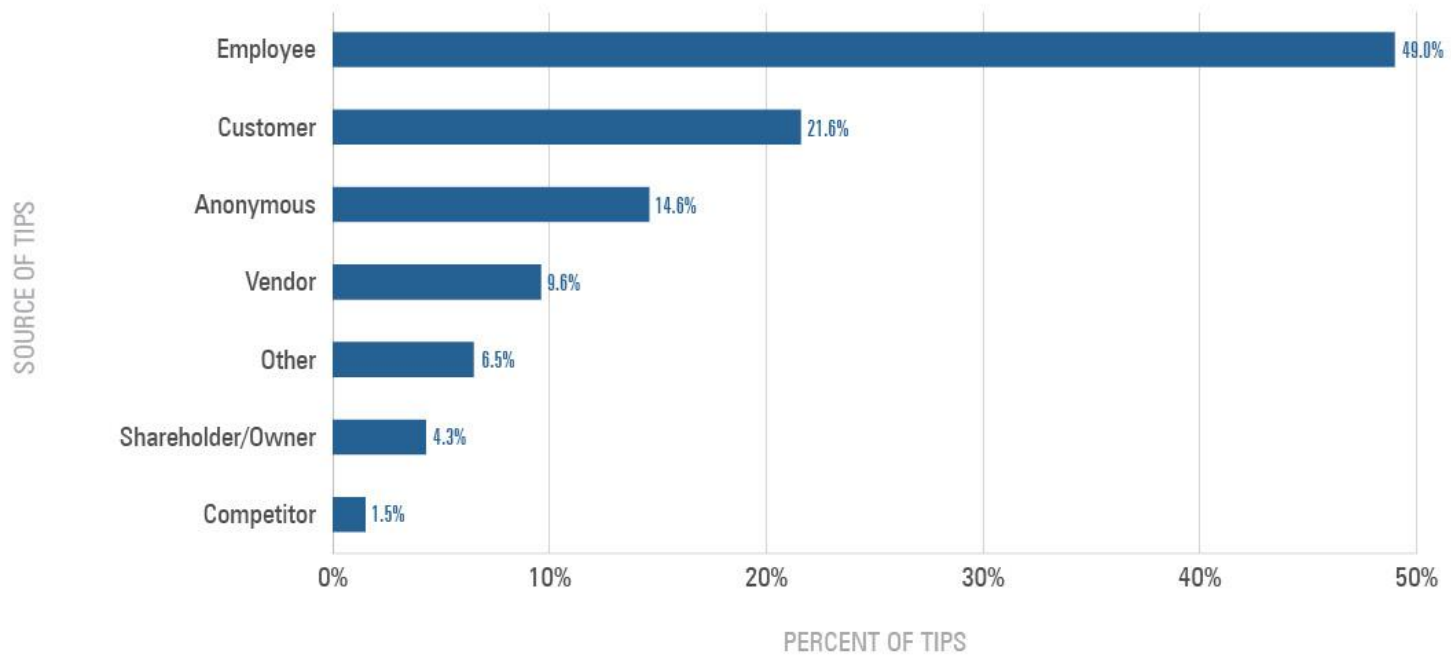
Figure 12: Median Loss and Median Duration by Detection Method

© 2014 Association of Certified Fraud Examiners, Inc. All rights reserved.

Tippek forrása

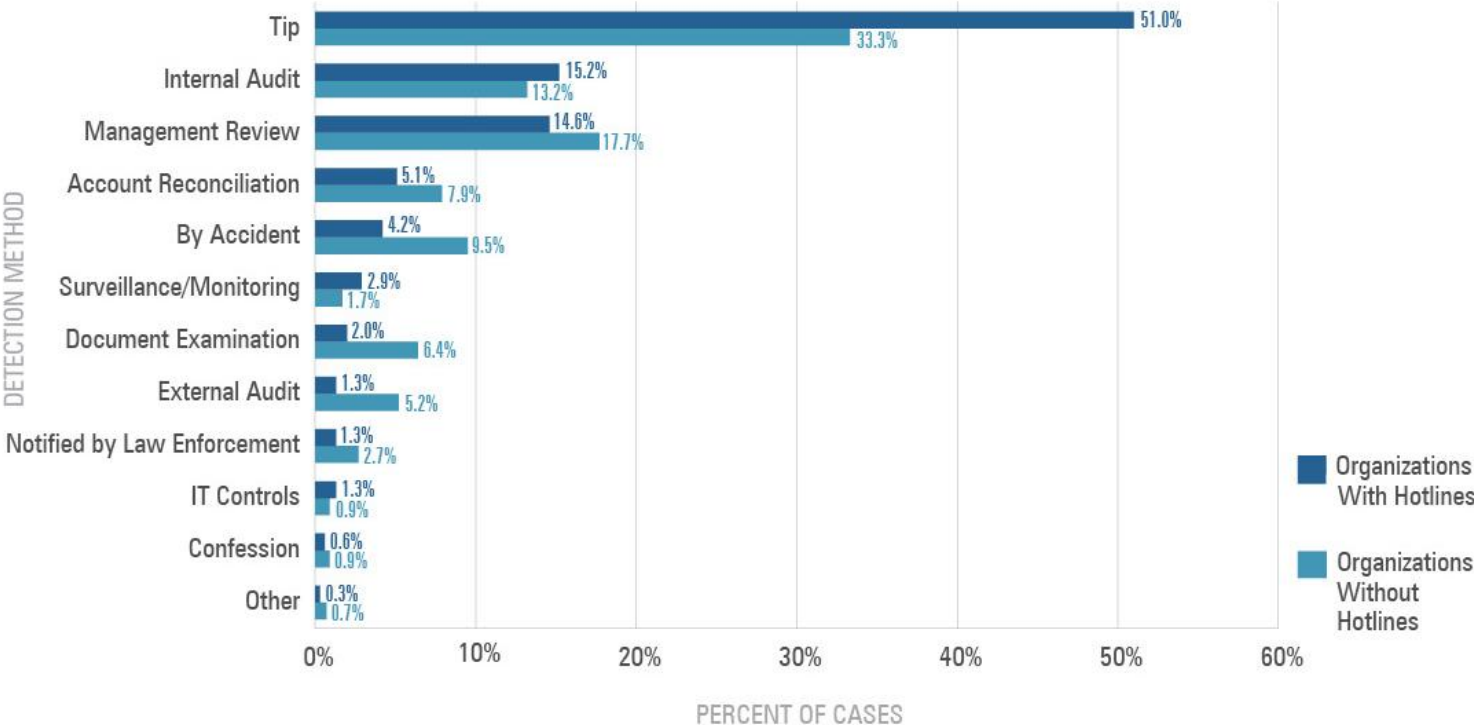
Figure 13: Source of Tips

© 2014 Association of Certified Fraud Examiners, Inc. All rights reserved.

Etikai forródrót hatása

Figure 14: Impact of Hotlines

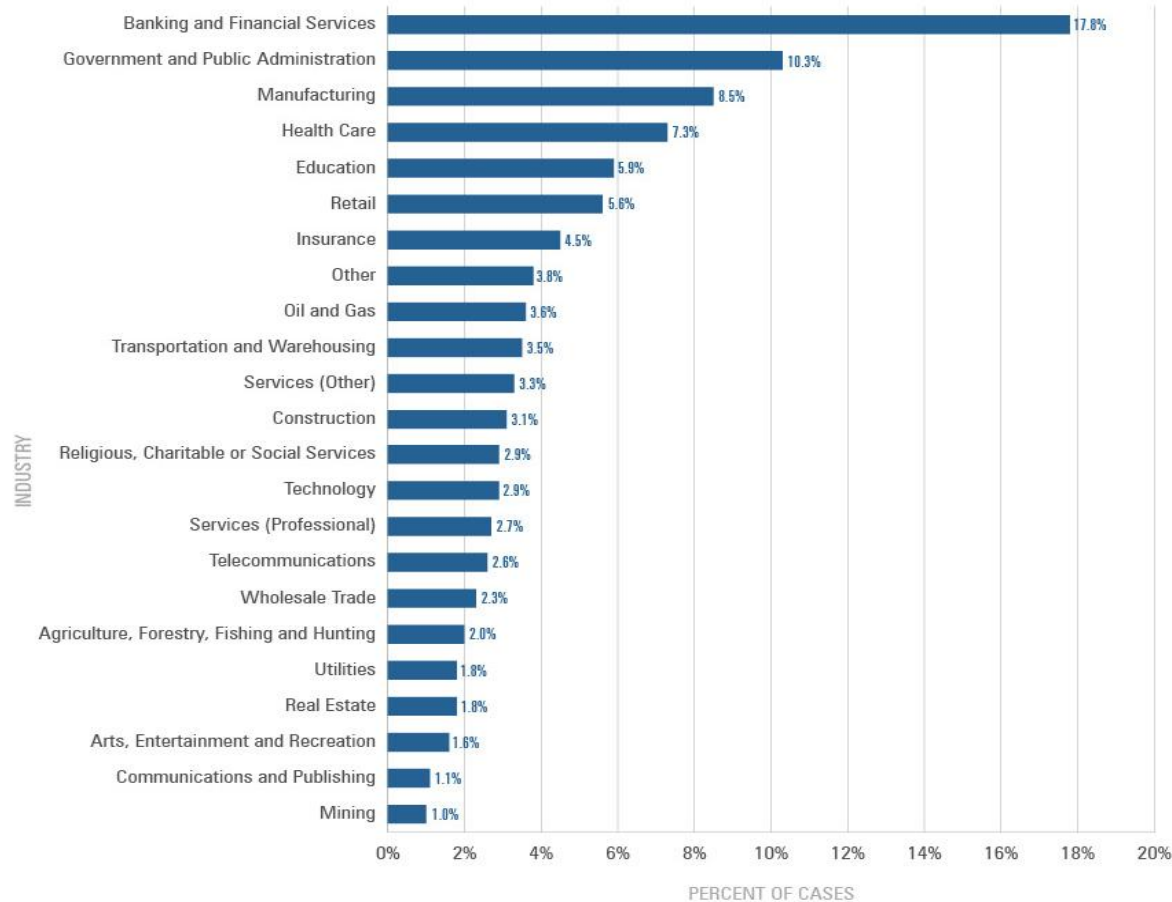

© 2014 Association of Certified Fraud Examiners, Inc. All rights reserved.

Iparági megoszlás

Figure 22: Industry of Victim Organizations

© 2014 Association of Certified Fraud Examiners, Inc. All rights reserved.

Iparági megoszlás & kárérték

Figure 23: Industry of Victim Organizations (Sorted by Median Loss)

Industry	Number of Cases	Percent of Cases	Median Loss
Mining	13	1.0%	\$900,000
Real Estate	24	1.8%	\$555,000
Oil and Gas	49	3.6%	\$450,000
Wholesale Trade	31	2.3%	\$375,000
Technology	39	2.9%	\$250,000
Manufacturing	116	8.5%	\$250,000
Construction	43	3.1%	\$245,000
Agriculture, Forestry, Fishing and Hunting	28	2.0%	\$242,000
Transportation and Warehousing	48	3.5%	\$202,000
Banking and Financial Services	244	17.8%	\$200,000
Services (Professional)	37	2.7%	\$180,000
Health Care	100	7.3%	\$175,000
Arts, Entertainment and Recreation	22	1.6%	\$168,000
Other	52	3.8%	\$130,000
Services (Other)	45	3.3%	\$125,000
Telecommunications	36	2.6%	\$120,000
Utilities	25	1.8%	\$100,000
Insurance	62	4.5%	\$93,000
Religious, Charitable or Social Services	40	2.9%	\$80,000
Government and Public Administration	141	10.3%	\$64,000
Education	80	5.9%	\$58,000
Retail	77	5.6%	\$54,000
Communications and Publishing	15	1.1%	\$50,000

© 2014 Association of Certified Fraud Examiners, Inc. All rights reserved.

Elkövetés sémája iparág szerint

Figure 24: Frequency of Schemes Based on Industry

Industry/Scheme	Banking and Financial Services	Government and Public Administration	Manufacturing	Health Care	Education	Retail	Insurance	Oil and Gas	Transportation and Warehousing	Services (Other)	Construction	Religious, Charitable or Social Services
Cases	244	141	116	100	80	77	62	49	48	45	43	40
Billing	5.7%	19.1%	22.4%	29.0%	33.8%	10.4%	17.7%	24.5%	33.3%	28.9%	34.9%	32.5%
Cash Larceny	13.1%	10.6%	6.0%	12.0%	6.3%	15.6%	6.5%	2.0%	2.1%	11.1%	14.0%	7.5%
Cash on Hand	18.9%	12.1%	7.8%	16.0%	16.3%	22.1%	1.6%	2.0%	10.4%	11.1%	7.0%	12.5%
Check Tampering	5.7%	5.7%	7.8%	21.0%	10.0%	7.8%	4.8%	4.1%	20.8%	17.8%	27.9%	35.0%
Corruption	37.3%	36.2%	54.3%	37.0%	36.3%	22.1%	33.9%	57.1%	29.2%	35.6%	46.5%	30.0%
Expense Reimbursements	4.1%	12.8%	7.8%	23.0%	31.3%	3.9%	4.8%	14.3%	14.6%	17.8%	27.9%	32.5%
Financial Statement Fraud	10.2%	5.0%	13.8%	8.0%	10.0%	6.5%	3.2%	12.2%	10.4%	6.7%	11.6%	7.5%
Non-Cash	13.1%	17.7%	34.5%	12.0%	12.5%	33.8%	12.9%	16.3%	33.3%	17.8%	20.9%	15.0%
Payroll	5.3%	15.6%	8.6%	15.0%	16.3%	5.2%	8.1%	6.1%	16.7%	6.7%	18.6%	20.0%
Register Disbursements	2.5%	0.7%	2.6%	3.0%	5.0%	13.0%	0.0%	0.0%	4.2%	6.7%	2.3%	2.5%
Skimming	5.7%	11.3%	4.3%	18.0%	20.0%	18.2%	22.6%	2.0%	6.3%	33.3%	7.0%	12.5%

© 2014 Association of Certified Fraud Examiners, Inc. All rights reserved.

Itthon jellemző kockázatok

Belső kockázatok

- ▶ Nem engedélyezett tranzakciók
- ▶ Hiányzó v felülértékelt biztosíték, nem bejegyzett zálogjog
- ▶ Engedélyezési utak megkerülése
- ▶ Szállítókkal, ügyfelekkel összefonódás (workout!)
- ▶ Nem megfelelő compliance

Külső kockázatok

- ▶ Kiberbűnözés
- ▶ Phishing
- ▶ Identity theft
- ▶ Pénzmosás és terrorizmus finanszírozás
- ▶ Bribery vs. overpayment

Gazdasági szankciók update

Új fejlemények

- ▶ Gyorsan változó környezet
- ▶ Szankciók hatálya és komplexitása jelentősen megnövekedett
- ▶ USA extra-territoriális jogszabályainak kiterjesztett alkalmazása
- ▶ Szankciókat célzottan alkalmazzák, nem ország(ok)ra vetítve
- ▶ Több jogszabály és „Executive Order” is célozza ugyanazokat a területeket. Emiatt sok az átfedés, nehezebb nyomon követni.
- ▶ EU és USA szankciók és szabályozás különbözik
  - ▶ PI más termékeket érint az USA és más az EU szabályozás az orosz szankciók kapcsán
- ▶ Végrehajtás/jogérvényesítés:
  - ▶ Gyakoribb és szigorúbb, mint az elmúlt években– szabályozók államok közt is aktívak. Rendszeres információcsere egymással
  - ▶ Különböző szabályzók:
    - ▶ US Treasury Department / OFAC
    - ▶ US State Department
    - ▶ US Commerce Department Bureau of Industry & Security (BIS)

Office of Foreign Assets Control

OFAC szabályozás lényege

The Office of Foreign Assets Control (OFAC) of the US Department of the Treasury administers and enforces economic and trade sanctions based on US foreign policy and national security goals against targeted foreign countries and regimes, terrorists, international narcotics traffickers, those engaged in activities related to the proliferation of weapons of mass destruction, and other threats to the national security, foreign policy or economy of the United States. OFAC acts under Presidential national emergency powers, as well as authority granted by specific legislation, to impose controls on transactions and freeze assets under US jurisdiction. Many of the sanctions are based on United Nations and other international mandates, are multilateral in scope, and involve close cooperation with allied governments.*

Akaratlagos megsértéséért 20 millió dollár és 30 év börtön, nem akaratlagos megsértéséért tranzakciónként 250.000 dollár vagy a tranzakció értékének kétszerese (amelyik nagyobb).*

PI: HSBC 1,92 milliárd dollárt fizetett nemrégén.

*Source: <http://www.treasury.gov/resource-center/faqs/Sanctions/Pages/answer.aspx#1>

Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA)

FATCA szabályozás lényege

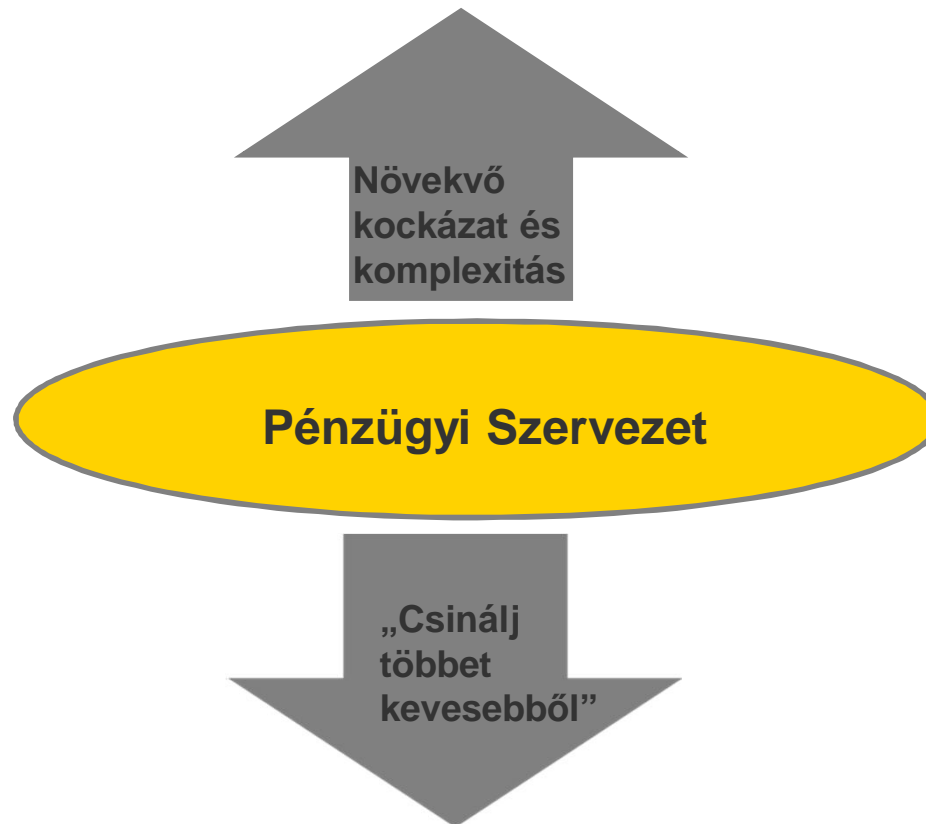
- Magyarország és az Amerikai Egyesült Államok 2014. február 4-én kormányközi kétoldalú megállapodást írt alá az Amerikai Egyesült Államok kongresszusa által elfogadott, Külföldi Számlák Adómegfeleléséről Szóló Törvény (Foreign Account Tax Compliance Act, (FATCA)) rendelkezéseinek végrehajtásáról, amely a külföldi számlák adóztatásával összefüggő kölcsönös adatszolgáltatást szabályozza.
- Az USA-ban 2010-ben megalkotott FATCA célja az USA illetőségű magán és jogi személyek az USA területén kívüli számlák révén történő adóelkerülésének visszaszorítása.
- A FATCA szabályozás azt várja el az USA területén kívüli pénzügyi intézményektől, hogy rendszeresen információkat adjanak át az USA adóhivatalának (IRS) az amerikai személyek jelentősebb összegű (általában 50 ezer USD értéket meghaladó nagyságú) számláival kapcsolatosan. A pénzügyi intézmények (együttműködő pénzügyi intézmények) és az IRS önkéntes alapon megállapodást kötnek a jogszabályban meghatározott adatok átadásáról és más a számlatulajdonosokkal kapcsolatos eljárásokról, míg egyes pénzügyi intézményeket a szabályozás megállapodás nélkül is együttműködőnek tekint (deemed-compliant).
- Az a pénzügyi intézmény, amely nem köt megállapodást vagy nem annak megfelelően jár el (nem együttműködő pénzügyi intézmény) az USA-ból érkező jövedelmek 30%-át nem kapja meg függetlenül attól, hogy saját maga vagy ügyfele a jövedelem jogosultja.

A szankciók hatása

- ▶ Nehezebb, összetettebb szabályozásnak kell a piacnak megfelelnie
- ▶ Ehhez viszont több forrásra, emberre lenne szükség

Mi sülhet el balul? Mire érdemes figyelni?

Információ Technológia

Automatizált figyelő (screening) és szűrő (filtering) rendszer

- ▶ Jó lenne, ha lenne...
- ▶ Nem úgy lett implementálva, ahogy kellett volna
- ▶ Nem megfelelő érzékenységgel/szenzitivitással lett beállítva
- ▶ Nem vagy nem jól tükrözi a kockázat-elemzés eredményeit
- ▶ Nincs megfelelően, időben frissítve, karban tartva
- ▶ Amennyiben szolgáltató küldi a frissítést, az nincs időben alkalmazva
- ▶ Kódolási problémák
- ▶ Nem mindegyik SWIFT mező van figyelve
- ▶ Különböző rendszerek használata és összehangolása
- ▶ Vállalati ügyfeleknél vezető tisztségviselők és végső kedvezményezett nincs feltöltve
- ▶ Változáskövetés hiánya – akár szankciók, akár, mint fent a tisztségviselők, kedvezményezettek esetében

Emberek és folyamatok

Szankciókban bekövetkező változások nyomonkövetése és kiértékelése

- ▶ Forráshiány
- ▶ Emberek nem eléggé képzettek
- ▶ Szankciókat nem megfelelően értik vagy interpretálják
- ▶ Nem tiszta feladatkörök, szerepek
- ▶ Nem tiszta mely termékekre vonatkozik szankció és azt hogyan kell értelmezni

- ▶ Rendszeres jogi konzultáció
- ▶ Megfelelő források rendelkezésre bocsátása
- ▶ Integrált compliance funkció

Emberek és folyamatok

Potenciális riasztások kezelése

- ▶ Nem időben történik
- ▶ Tévesnek minősítik megfelelő elemzés/kiértékelés nélkül
- ▶ Döntést alátámasztó bizonyítékok nincsenek megtartva (audit trail)
- ▶ Iránymutatás nincs követve
- ▶ Kiértékelőknek adott iránymutatás elavult, vagy
- ▶ Nem elavult, de nem kommunikált
- ▶ Nyomtatott, elavult iránymutatás követése a „friss” helyett
- ▶ Nem megfelelő „management review” a téves riasztásokon
- ▶ Nem elégséges/megfelelő vezetői részvétel az pozitív riasztások eszkalációjában (elsikkad az ügy)
- ▶ Plusz információ nincs beszerezve v kutatás elvégezve, noha a leírás/termékmegnevezés stb. nem elég tiszta/egyértelmű vagy pontos (trade finance)

Szankciókban bekövetkezett változások megértése és interpretálása

---

- ▶ Compliance és jogi osztály bevonásával konzultáció
- ▶ Kockázatelemzés elvégzése (ki, melyik üzletágam érintett? Miért? Mennyire?)
- ▶ Megfelelő kommunikáció előkészítése, majd kivitelezése
  - ▶ Minimum a következő tartalommal:
    - ▶ Változások összefoglalása érthető módon/nyelven, hatály és érvényesség leírása, GYIK és kérdés esetén elérhetőségek
    - ▶ A pénzügyintézet saját álláspontjának kommunikálása
    - ▶ Azonnali teendők (pl. változás eljárásrendekben)
- ▶ Megfelelő mennyiségű és megbízhatóságú információ összegyűjtése a szankció hatásának nyomonkövetésére és kiértékelésére

Szankció Compliance

A szankció compliance, mint funkció

- ▶ Megfelelően kialakított
- ▶ Kellően rugalmas, hogy reagálni tudjon a változásokra
- ▶ Megfelelő felsővezetői támogatás elengedhetetlen
- ▶ Változások, ill. új szankciók bevezetésénél kritikus megérteni, hogy az operáció mely részei és mely üzleti tranzakciók érintettek
- ▶ Jól megtervezett és beültetett kontrolok szükségesek, melyek az esetleges problémákat időben azonosítják
- ▶ Riportok információ tartalma megfelelő kell, hogy legyen (nem túl sok!). Lehessen figyelemmel kísérni úgy napi szinten, mint hosszabb időtávon.
- ▶ Felelősség és elszámoltathatóság a folyamatban. Ki felel a változások nyomon követéséért? SDN (Specially Designated Nationals) lista?

- ▶ Gyakorlatilag nincs kellő szabályzói iránymutatás

Biró Ferenc

Partner, Fraud Investigation & Dispute Services
EY

Direct Tel: +36 1 451 8684

Email: ferenc.biro@hu.ey.com

Köszönöm a figyelmüket!

Building a better
working world